

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پاسخنامه مسابقه هفته چهارم

* محدودده: سوره های قریش، فیل و همزه

** پاسخ دادن به این سوالات برای همه کاربران آزاد است و نتایج، به امتیازهای کاربری افزوده می‌شود. اما برای اعضای کلاس‌های هفتگی تدبیر، به طور جداگانه نیز محاسبه می‌شود.

1. سوره قریش برای ما می خواهد چه مطلبی را توجه بدهد؟

- کوچ تابستانی و زمستانی
- توجه به خانه خدا
- توجه به امنیت غذایی و جانی
- توجه به ربّ (خدا)

پاسخ: گزینه 4 صحیح است. با توجه به فضای سوره مبارکه قریش، می‌بینیم که خداوند نعمت‌های خود به این قبیله را یادآوری می‌کند و می‌گوید که آن‌ها در قبال این نعمت‌ها یک وظیفه مهم دارند و آن پرستش پروردگار خانه کعبه است. بنابراین تأکید بر وظیفه این قبیله است نه نعمت‌های آن‌ها. لازمه عبادت پروردگار کعبه نیز، توجه به «رب» است.

2. آیه محوری در سوره قریش کدام است؟

- لِإِيلَافِ قُرَيْشٍ
- إِيْلَافِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ
- فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ
- الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ وَآمَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ

پاسخ: گزینه 3 صحیح است. با توجه به فضای سوره مبارکه قریش، می‌بینیم که خداوند نعمت‌های خود به این قبیله را یادآوری می‌کند و می‌گوید که آن‌ها در قبال این نعمت‌ها یک وظیفه مهم دارند و آن پرستش پروردگار خانه کعبه است. بنابراین آیه سوم، آیه محوری خواهد بود.

3. جهت هدایتی سوره مبارکه «قریش» از کدام آیات برداشت می‌شود؟

- 1 و 2

○ 3 و 4

○ 1 و 3

○ 2 و 4

پاسخ: گزینه 3 صحیح است. جهت هدایتی سوره مبارکه قریش، «ضرورت پرستش خداوند کعبه» است که در آیه 3 آمده است. اما دلیل این ضرورت، نعمتهایی است که خداوند به آنها داده است و مهم‌ترین آنها در آیه اول است: «لایلاف قریش» [این جار و مجرور، متعلق به فعل «فلیعبدوا» است. آیات دیگر که نعمتهای خداوند را به قریش ذکر می‌کنند نیز در فهم جهت هدایتی کمک می‌کنند، اما آیه اول به خاطر تعلقش به آیه سوم، نزدیک‌تر است. بنابراین گزینه 3 صحیح است، اگرچه گزینه 2 هم از پاسخ سوال دور نیست.

4. ساختار سوره فیل چگونه مطرح شد؟

○ از اجمال به تفصیل

○ شرط و جواب

○ قسم و جواب قسم

○ مطالب پراکنده

پاسخ: گزینه 1 صحیح است. در فضایی که دشمنان قرآن کریم و پیامبر اعظم، به پندار شکست‌ناپذیر بودن خود، در برابر حقیقت اسلام صف‌آرایی کرده، جز به نابودی آن راضی نمی‌شدند، خداوند داستان اصحاب فیل را یادآوری می‌کند و به این وسیله بیان می‌دارد که از دین خود در برابر دشمنان محافظت می‌نماید و هیچ کس با هیچ قدرتی نمی‌تواند با او مقابله کند از این رو در آیه اول اصل بحث را مطرح می‌کند و سپس به تفصیل داستان اصحاب فیل می‌پردازد.

5. جهت هدایتی سوره مبارکه «فیل» چیست؟

○ تقویت جبهه حق در برابر قدرت‌های پושالی

○ یادآوری داستان اصحاب فیل

○ تاکید بر قدرت خداوند در سال تولد پیامبر اعظم (صلی‌الله‌علیه‌وآله)

○ کعبه همیشه پابرجاست

پاسخ: گزینه 1 صحیح است. اگر به فضای سوره مبارکه فیل توجه کنیم، می‌بینیم که دشمنان قرآن کریم و پیامبر اعظم، به پندار شکست‌ناپذیر بودن خود، در برابر حقیقت اسلام صف‌آرایی کرده، جز به نابودی آن راضی نمی‌شدند. در این فضا، خداوند داستان اصحاب فیل

را یادآوری می‌کند و به این وسیله بیان می‌دارد که از دین خود در برابر دشمنان محافظت می‌نماید و هیچ کس با هیچ قدرتی نمی‌تواند با او مقابله کند. نتیجه این حرف تقویت جبهه حق در برابر قدرت‌های پوشالی و ابرقدرت‌نمایان است.

6. در مورد عناصر سوره مبارکه «فیل» کدام گزینه صحیح نیست؟

- «کعبه» مظهر دین و دین‌داری است.
- «اصحاب فیل»، مظهر دشمنان به ظاهر قدرت‌مند هستند.
- «طیر» مظهر لشکر خدا هستند.
- «عصف ماکول» مظهر تیرهای الهی هستند.

پاسخ: گزینه 4 صحیح است. معنای «عصف ماکول» پوسته‌ای است که مغزش خورده شده باشد و در سوره مبارکه فیل وصفی از دشمنان خداست نه تیرهای الهی.

7. جهت هدایتی سوره مبارکه «همزه» چیست؟

- هشدار درباره ثروت و آتش جهنم
- توصیف آتش جان‌سوز جهنم
- مذمت مال‌اندوزی و جاودانگی طلبی
- مذمت عیب‌جویی و بدگویی به خاطر جاودانگی طلبی

پاسخ: گزینه 1 صحیح است. با توجه به آیه اول که آیه محوری این سوره است، اعلام می‌کند که عذاب عیب‌جوی غیبت‌کننده، عذاب جهنم است و تبیین می‌دارد که ریشه این عیب‌جویی در مال‌اندوزی اوست و به این ترتیب انسان را از این دو مورد (مال‌اندوزی و عذاب جهنم) بر حذر می‌دارد. دقت کنید که توصیف جهنم، جهت هدایتی سوره نیست و نیز جاودانگی طلبی، امری ممدوح است که خداوند در وجود هر کس گذاشته است، اما راه رسیدن به آن نباید با مال‌اندوزی و کسب ثروت اشتباه شود.

8. عیب‌جویی و بدگویی سوره همزه از کدام خصلت ناشی می‌شود؟

- خود برتر بینی و تکبر
- دنیا‌گرایی و احساس جاودانگی
- احساس حقارت و کوچکی
- حسادت و خودبزرگ‌بینی

پاسخ: گزینه 2 صحیح است. به متن کتاب (کتاب پنجم، صفحه 49) توجه کنید: «وای بر هر عیبجوی غیبت‌کننده‌ای. که به جهت دوست‌داشتن ثروت، مالی فراهم آورده و آن را پی‌درپی شمرده است تا از زیاد شدنش لذت ببرد و همین خصلت، او را به خودبرتربینی و در نتیجه، عیبجویی و بدگویی از دیگران کشانده است.»

9. ارتباط همز و لمز با حطمه چیست؟

- ارتباطی ندارد
- هر دو شکننده‌اند
- هر دو عذابند
- هر دو سوزاننده‌اند

پاسخ: گزینه 2 صحیح است. در لغت همز، به معنای شکستن هست. چرا که عیبجویی، طعنه زدن و غیبت کردن، موجب می‌شود که دل فرد بشکند. از طرف دیگر حطمه عذابی شکننده است.

10. در مورد صفات اخلاقی که سوره مبارکه «همزه» بیان می‌کند، کدام گزینه صحیح نیست؟

- دوست داشتن مال و مال‌اندوزی، سبب ترس از مرگ و انکار روز جزا می‌شود.
- دنیاگرای ثروت‌اندوز بر اثر حب مال و آرزوهای دور و درازی که دارد، مرگ را از خود دور می‌بیند و خود را در این دنیا جاودان می‌پندارد.
- دنیاگرای ثروت‌اندوز، ثروت را نشانه سعادت خویش دانسته، معتقد به ادامه یافتن این سعادت، حتی پس از مرگ خود می‌شود.
- دوست داشتن مال و مال‌اندوزی، سبب خودبرتربینی و در نتیجه عیب‌جویی و بدگویی از دیگران می‌شود.

پاسخ: گزینه 1 صحیح است. زیرا دنیاگرای ثروت‌اندوز بر اثر حب مال و آرزوهای دور و درازی که دارد، از مرگ غافل شده، و خود را از آن دور می‌بیند. به علاوه او ثروت را نشانه سعادت خویش دانسته، معتقد به ادامه یافتن این سعادت، حتی پس از مرگ خود می‌شود، بنابراین او احساس ترس از مرگ ندارد که اگر داشته، ای بسا همان احساس ترس، موجب مراقبت و در در نتیجه نجاتش می‌شد.